

Ústav lekárskej chémie, biochémie a klinickej biochémie
LF UPJŠ a Labmed a.s., Košice

INTERAKTÍVNY ATLAS BIOCHÉMIE - BIOCHÉMIA V SCHÉMACH A OBRAZOCH

M. Mareková, J. Mašlanková, M. Stupák, P. Urban

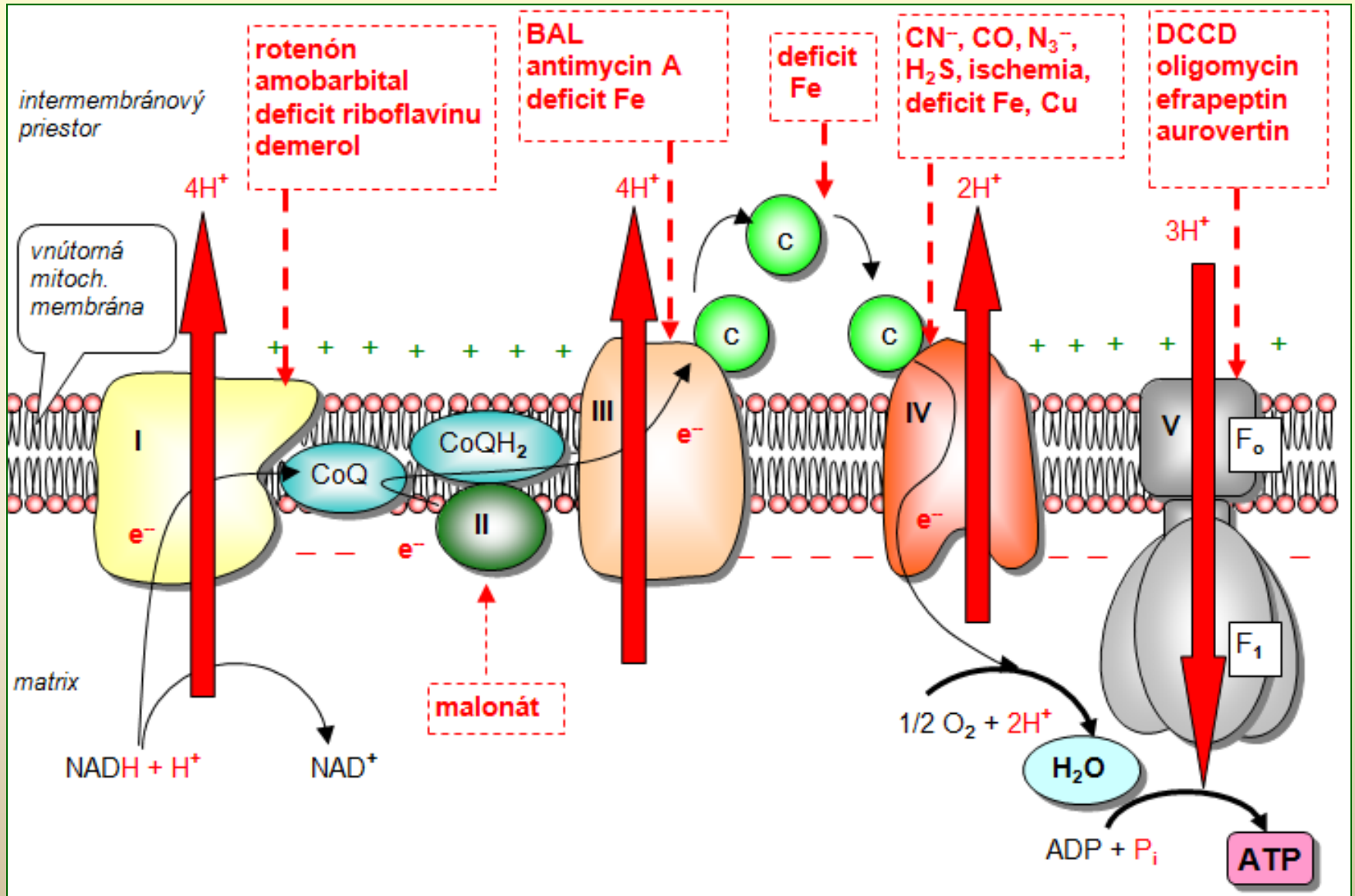
Biochémia v schémach a obrazoch

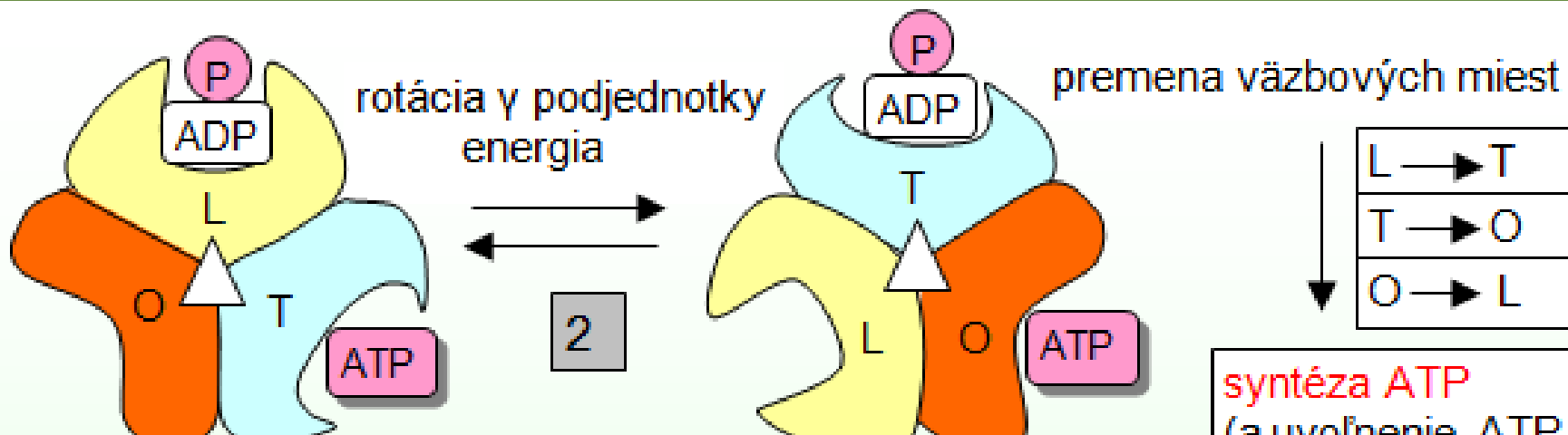
KEGA 3/7130/09

- Biochémia na lekárskech fakultách
- Zosúladenie výučby → kompatibilita, ktorá umožňuje mobilitu študentov
- Rozsah – spôsob výučby
- Prevláda klasický spôsob – učebnica, skripta na praktické cvičenia a semináre
- Zdieľanie elektronických textových foriem

Biochémia v schémach a obrazoch

dýchací reťazec

ATPase:

F_0 : <http://www.pdb.org/pdb/explore.do?structureId=1c17>

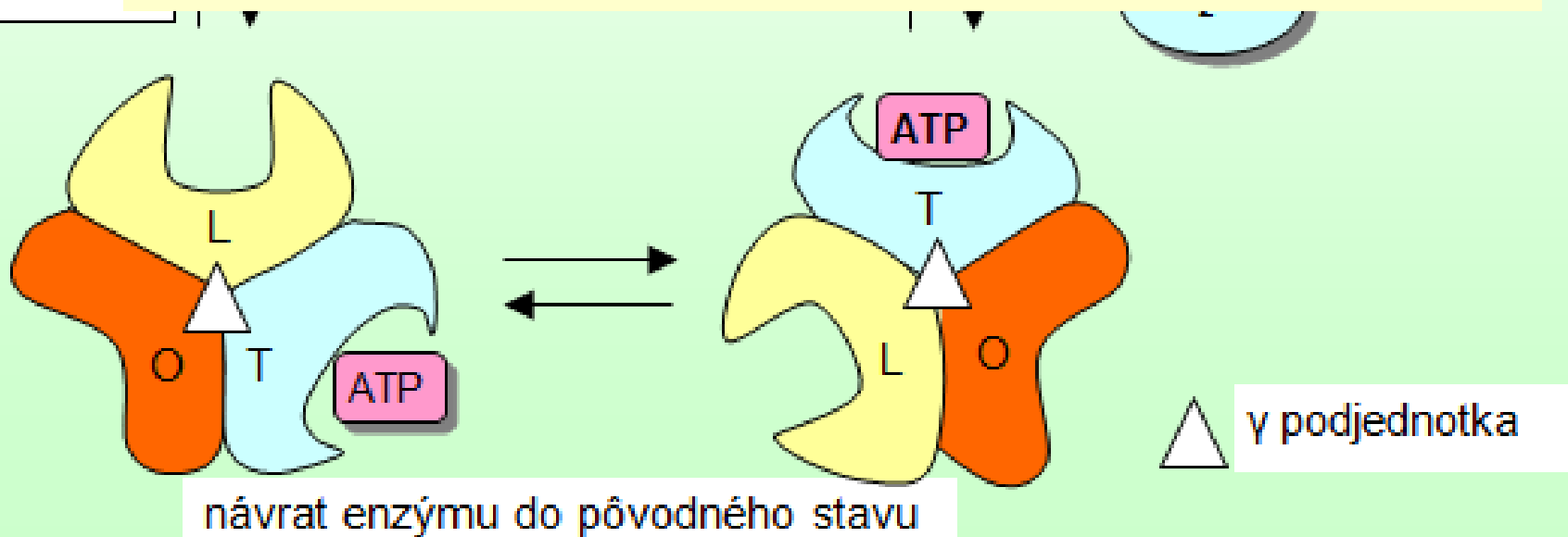
F_1 : <http://www.pdb.org/pdb/explore.do?structureId=1e79>

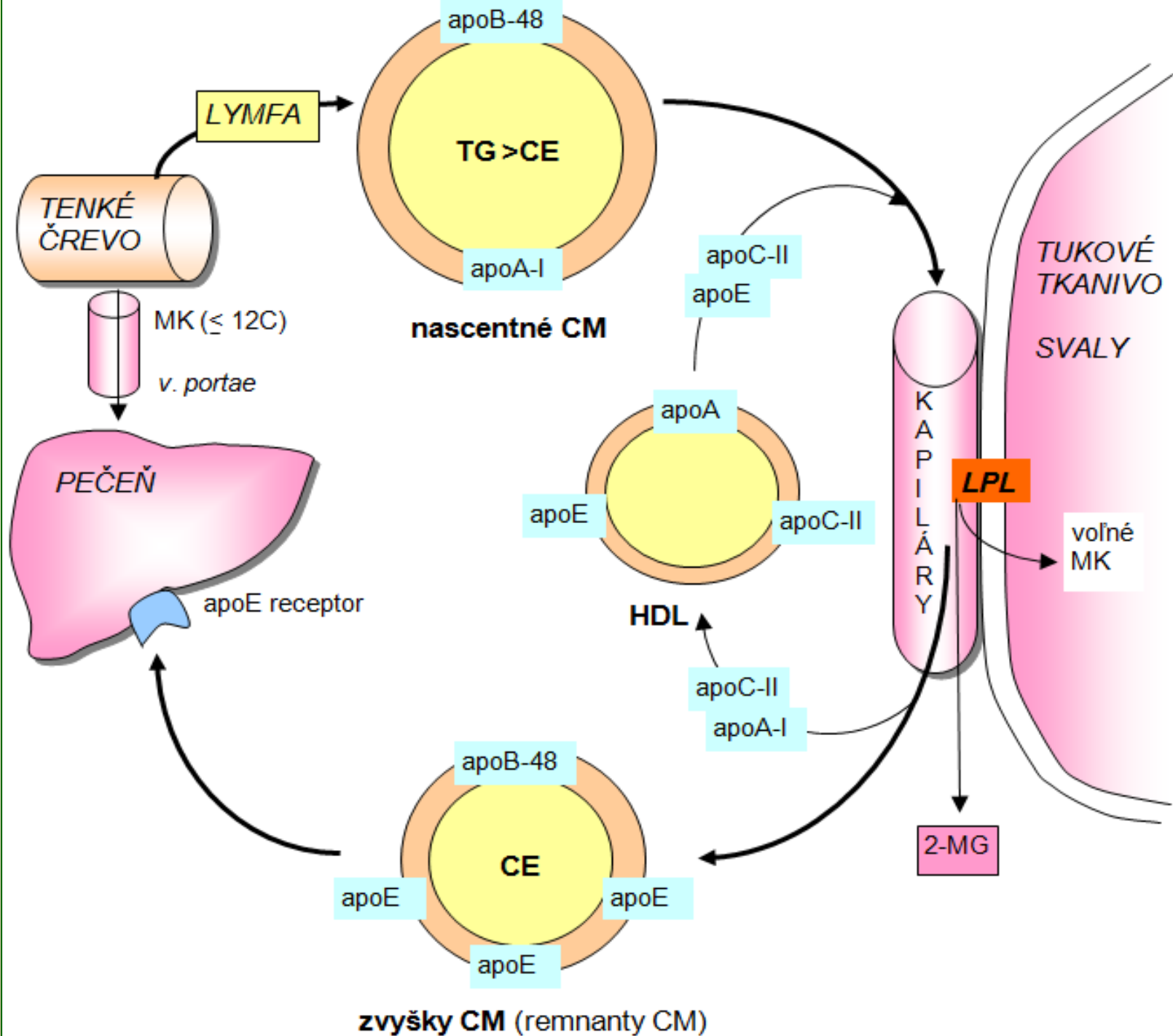
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/disposim.cgi?id=516060>

<http://en.wikipedia.org/wiki/ATPase>

ADP + P

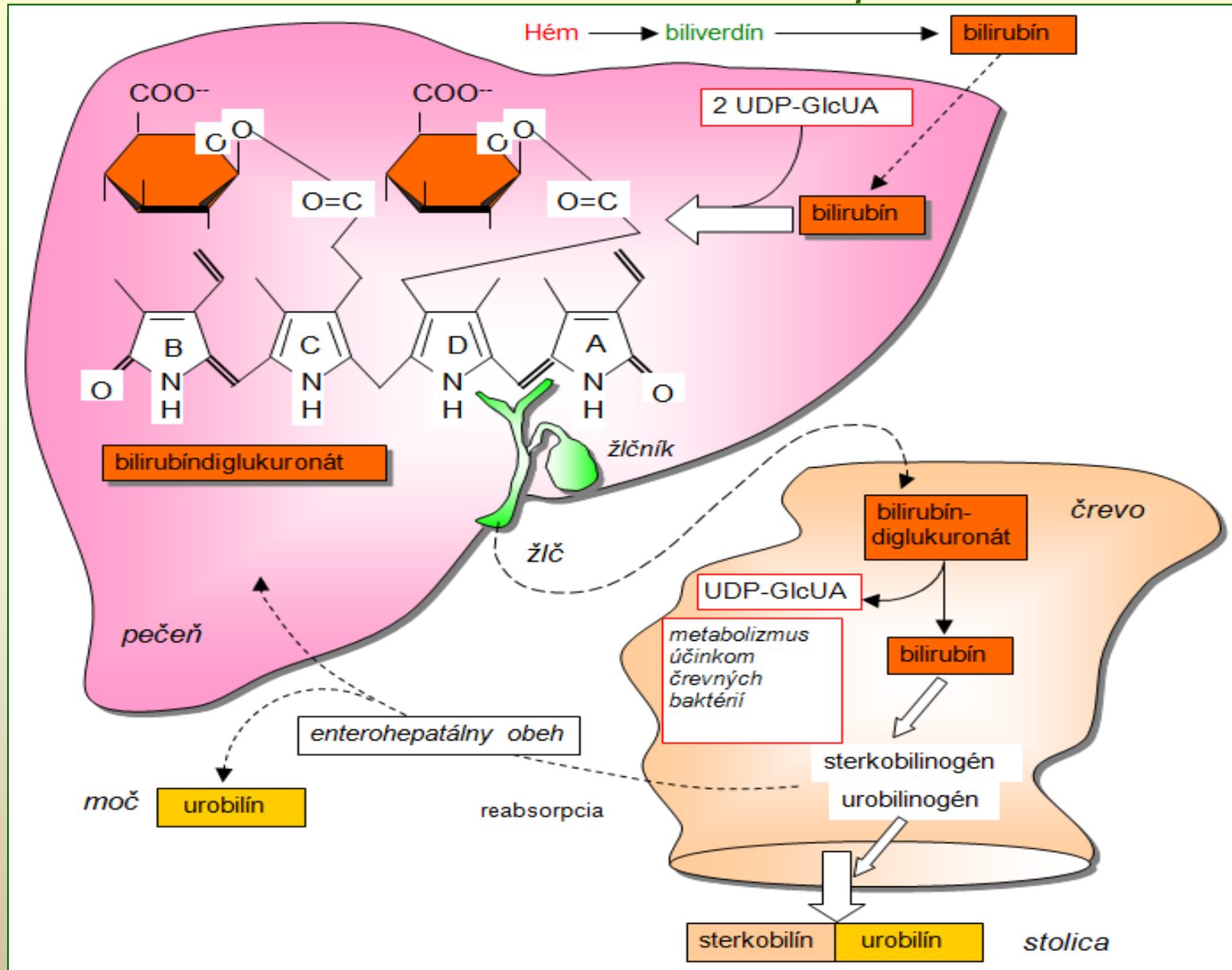
1

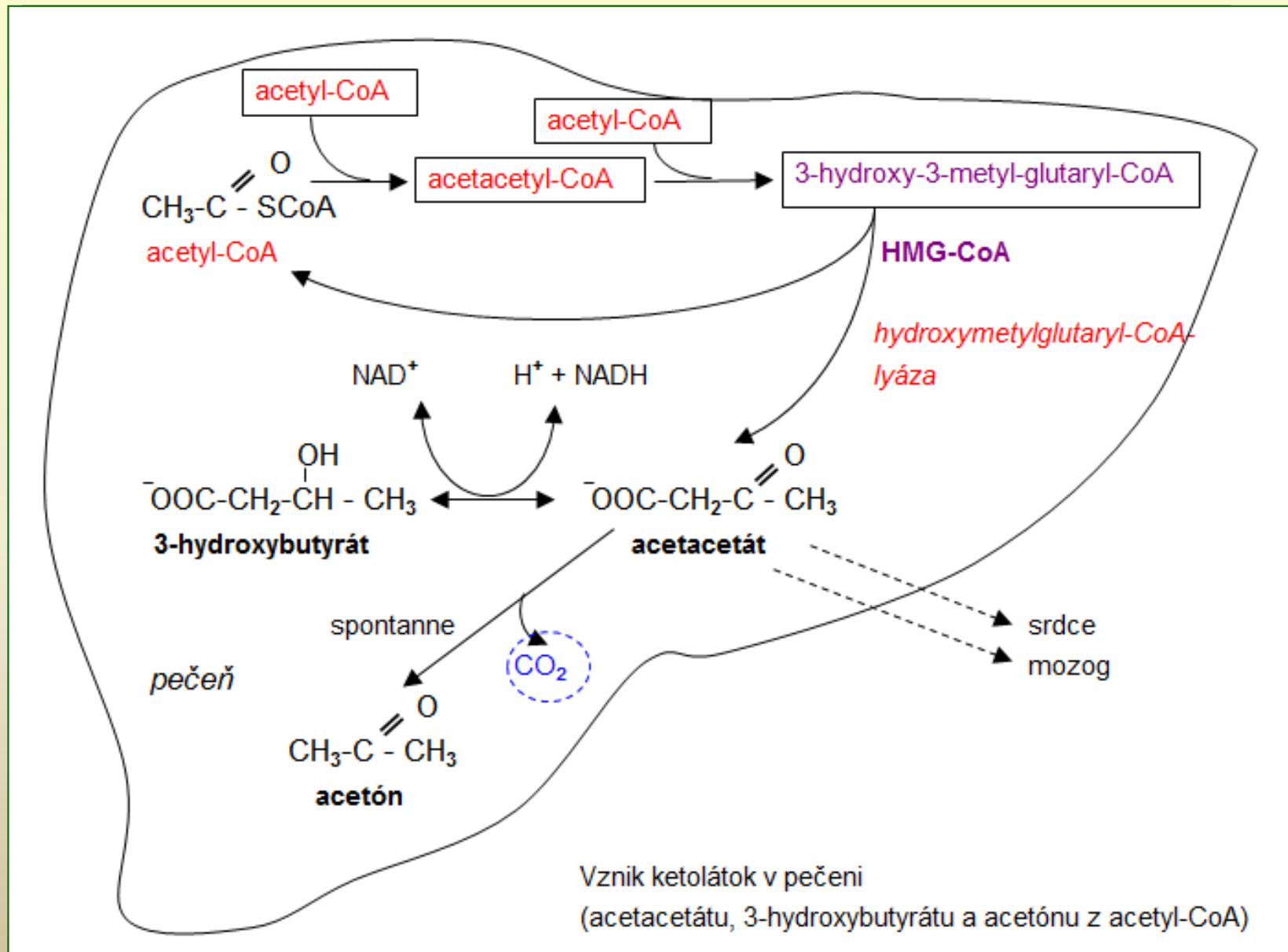
Biochémia v schémach a obrazoch

funkcia ametabolizmus pečene

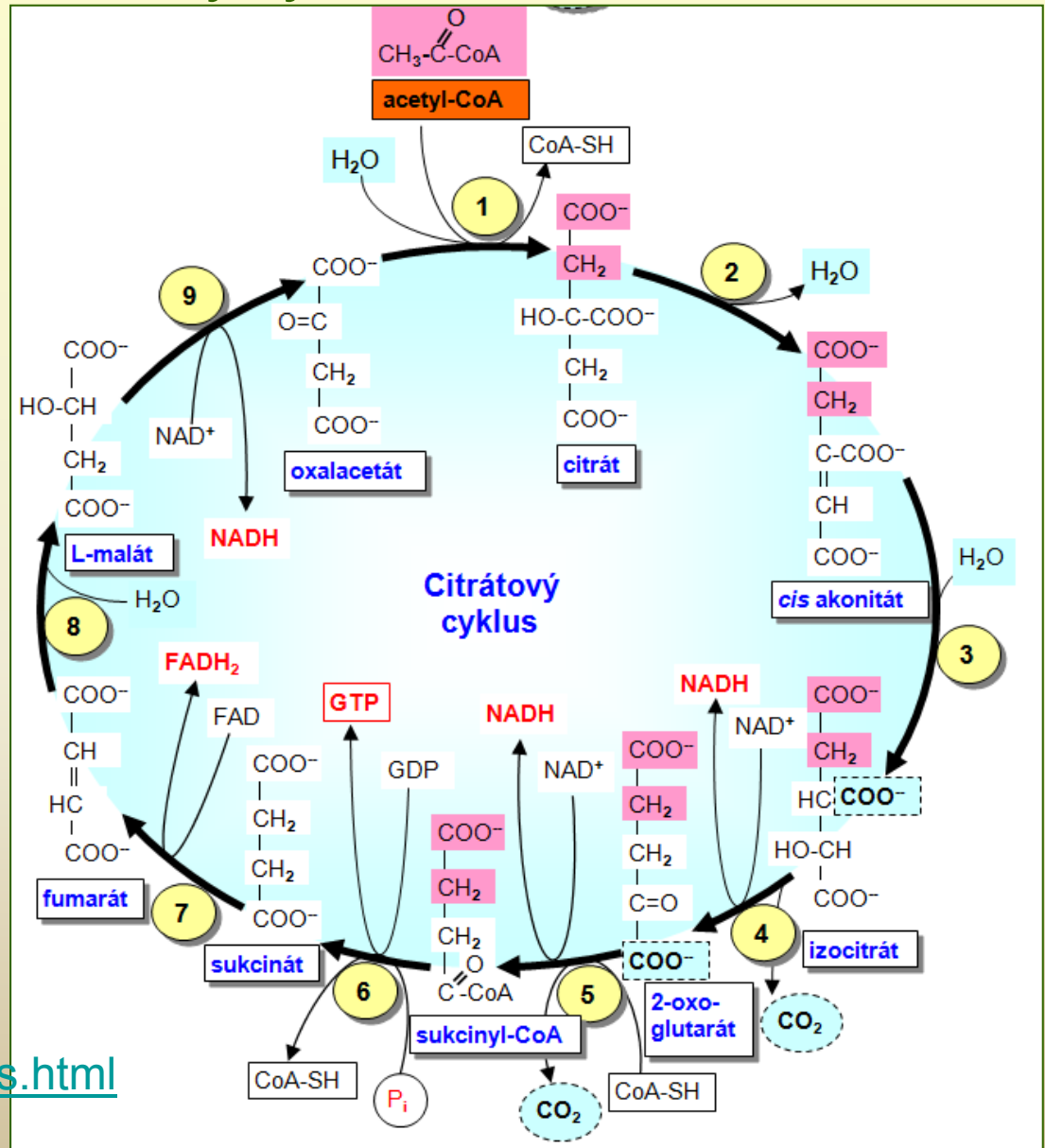
Biochémia v schémach a obrazoch

funkcia ametabolizmus pečene

Biochémia v schémach a obrazoch

citrátový cyklus

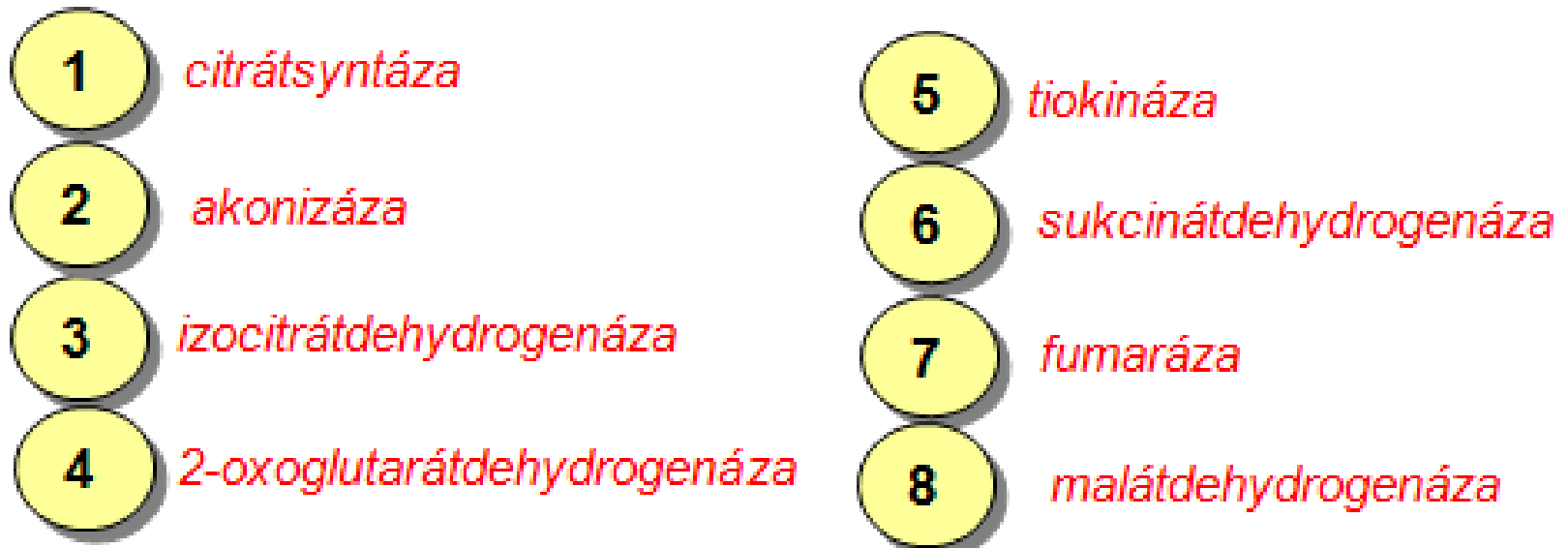
Krebs cycle:

<http://www.johnkyrk.com/krebs.html>

Biochémia v schémach a obrazoch

citrátový cyklus

fumaráza:

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/dispomim.cgi?id=136850>

<http://www.pdb.org/pdb/explore/explore.do?structureId=3E04>

[http://www.ebi.ac.uk/thornton-srv/databases/cgi-](http://www.ebi.ac.uk/thornton-srv/databases/cgi-bin/enzymes/GetPage.pl?ec_number=4.2.1.2)

[bin/enzymes/GetPage.pl?ec_number=4.2.1.2](http://www.ebi.ac.uk/thornton-srv/databases/cgi-bin/enzymes/GetPage.pl?ec_number=4.2.1.2)

<http://en.wikipedia.org/wiki/Fumarase>

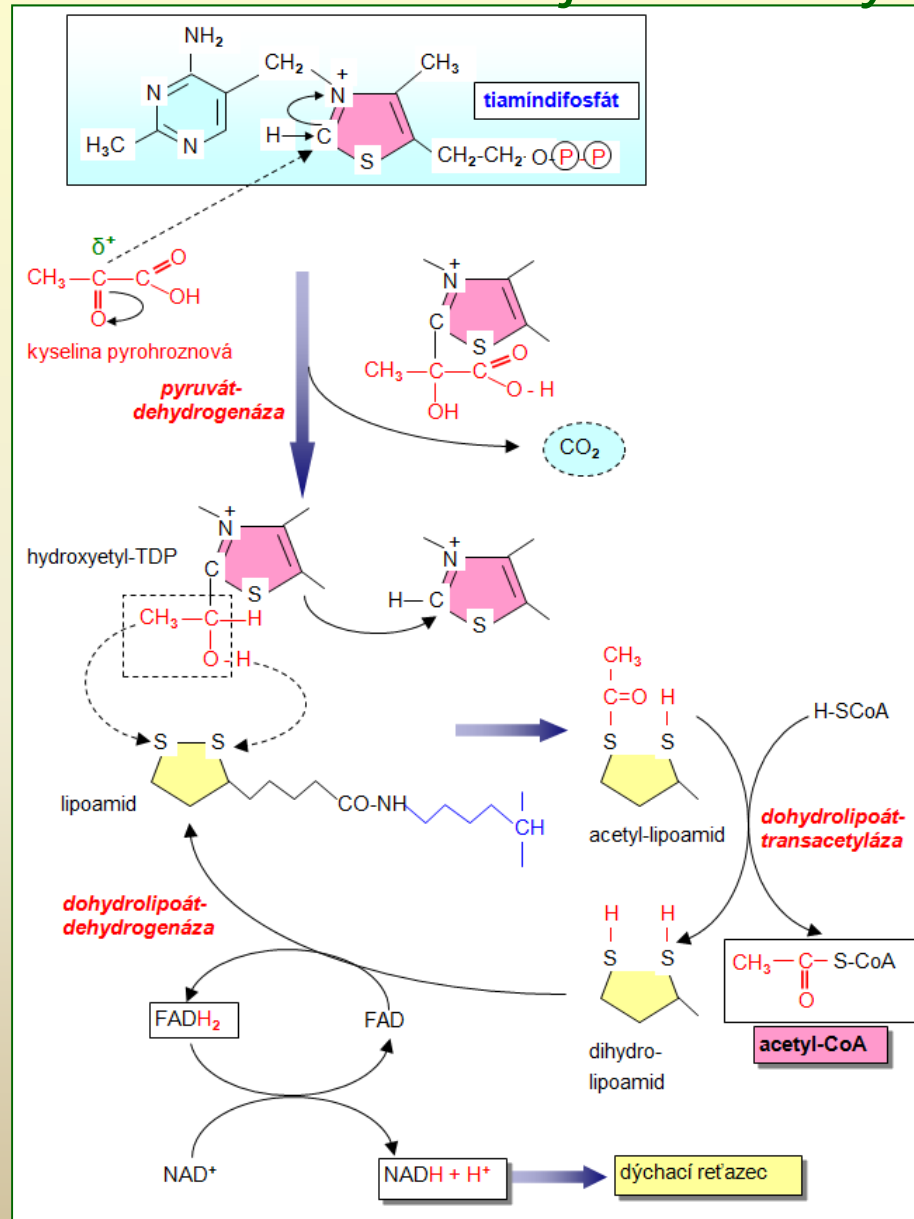
Biochémia v schémach a obrazoch

Reakcie pyruvátdehydrogenázového komplexu

1. Pyruvát po väzbe na TDP je dekarboxylovaný na hydroxyetyl-TDP
2. Dihydrolipoylové rameno transacetylázy sa pohybom dostáva do aktívneho miesta
3. Pyruvátdehydrogenáza katalyzuje prenos dvojuhlíkovej skupiny na dihydrolipoylovú skupinu - tak vzniká acetyl-lipoylový komplex
4. Transacetyláza katalyzuje prenos acetylu na CoA - vzniká produkt acetyl-CoA. Potom sa disulfhydrylové rameno presúva do aktívneho miesta dihydrolipoyldehydrogenázy
5. Dihydrolipoyldehydrogenáza katalyzuje prenos vodíkov z dihydrolipoátu na FAD -vzniká FADH₂
6. Dihydrolipoyldehydrogenáza katalyzuje prenos vodíkov z FADH₂ na NAD⁺ - vzniká NADH + H⁺

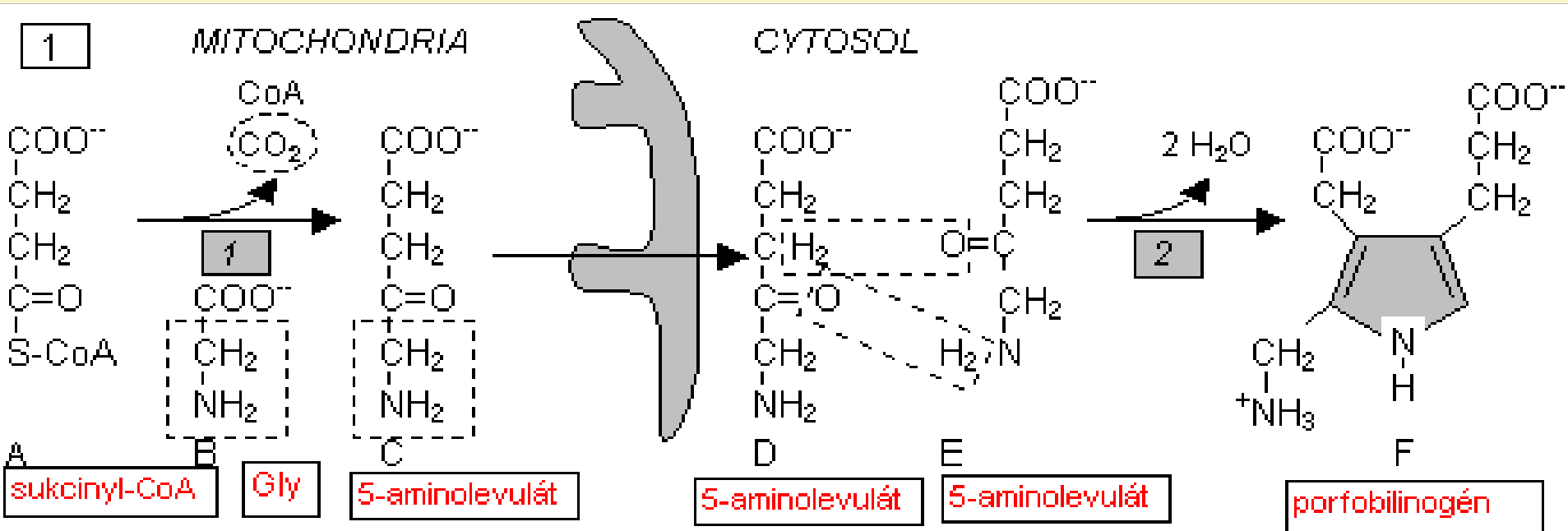
Biochémia v schémach a obrazoch

reakčný mechanizmus oxidačnej dekarboxylácie pyruvátu

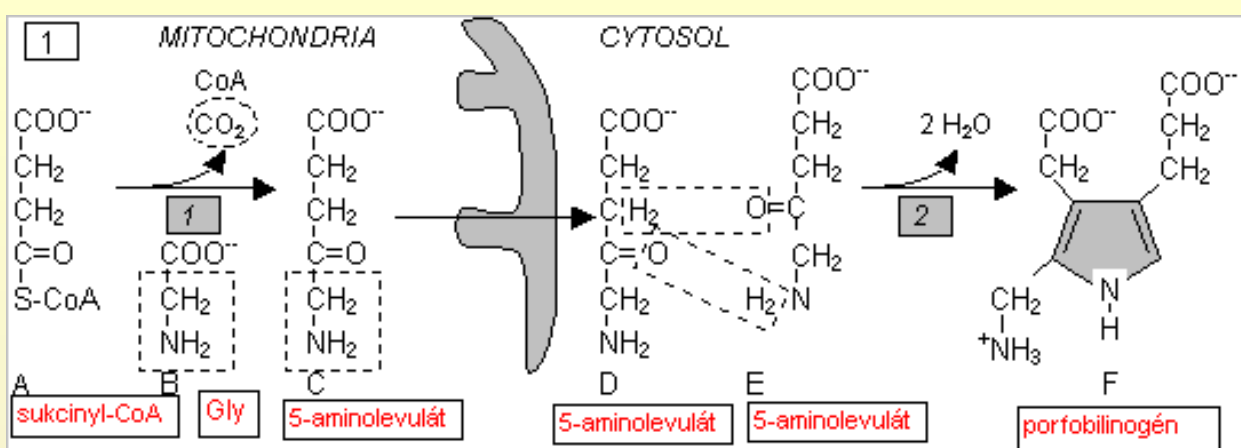

- Mitochondria (articles, news, structures...):
<http://www.mitochondrial.net/structure.php>
- Thiolase:
  - <http://www.pdb.org/pdb/explore/explore.do?structureId=2F2S>
  - http://www.ebi.ac.uk/thornton-srv/databases/cgi-bin/enzymes/GetPage.pl?ec_number=2.3.1.9
  - [http://en.wikipedia.org/wiki/Acetyl-Coenzyme A acetyltransferase](http://en.wikipedia.org/wiki/Acetyl-Coenzyme_A_acetyltransferase)
- HMG-CoA synthetase:
  - <http://www.pdb.org/pdb/explore/explore.do?structureId=2V4W>
  - http://www.ebi.ac.uk/thornton-srv/databases/cgi-bin/enzymes/GetPage.pl?ec_number=2.3.3.10
  - [http://en.wikipedia.org/wiki/HMG-CoA synthase](http://en.wikipedia.org/wiki/HMG-CoA_synthase)
- HMG-CoA reductase:
  - <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/dispmim.cgi?id=142910>
  - http://www.ebi.ac.uk/thornton-srv/databases/cgi-bin/enzymes/GetPage.pl?ec_number=1.1.1.34
  - [http://en.wikipedia.org/wiki/HMG-CoA reductase](http://en.wikipedia.org/wiki/HMG-CoA_reductase)

Skúšobné testy

Dopíšte názvy zlúčenín A až F pri syntéze látky F

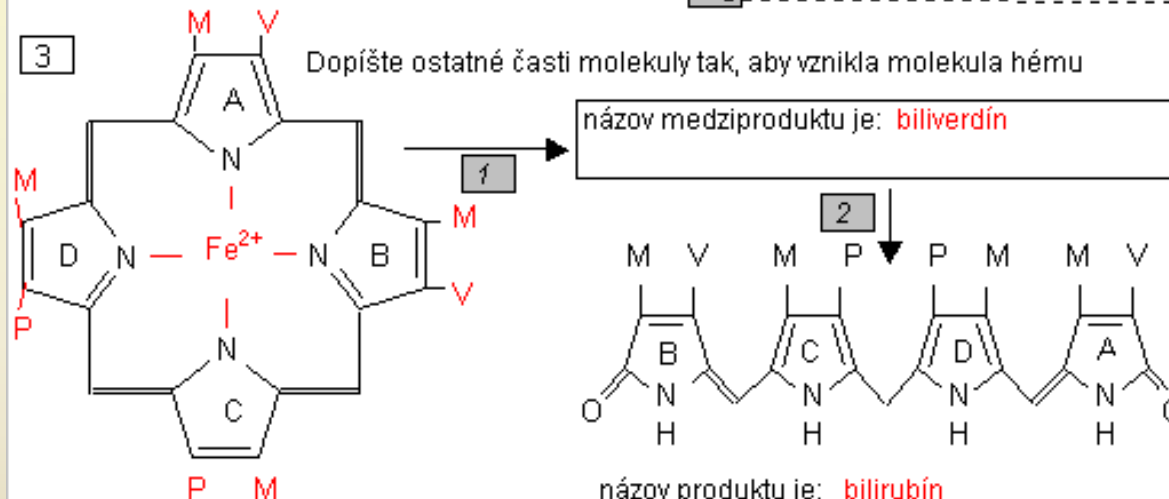
Dopíšte názvy zlúčenín A až F pri syntéze látky F

1 5-aminolevulátsyntáza - ALA-syntáza

2 ALA-dehydratáza - porfobilinogénsyntáza

2 Určte názvy enzýmov 1 a 2 z otázky č. 1

3 Dopíšte ostatné časti molekuly tak, aby vznikla molekula hému

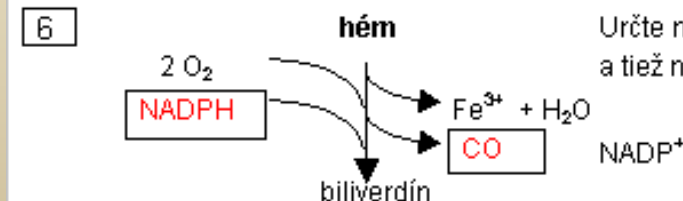

4 Dopíšte názvy enzýmov 1 a 2, ktoré sa podieľajú na degradácii hému (pozri otázku č. 3)

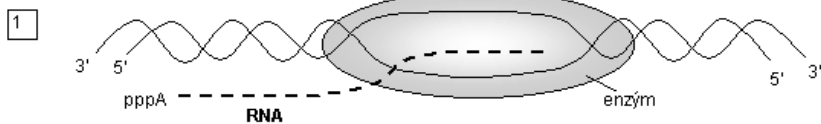
1 - hémoxigenáza

2 - biliverdínreduktáza

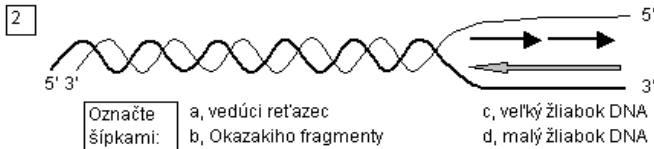
5 Ferochelatáza uskutočňuje reakciu: (slovné) $Fe^{2+} + \text{protoporfyrín IX} \rightarrow \text{hém}$

Určte názov koenzýmu vstupujúceho do reakcie a tiež názov vedľajšieho medziproduktu:

- Označte: a, oba konce RNA
b, kódogenné vlákno DNA
c, templátové vlákno DNA
d, názov enzýmu

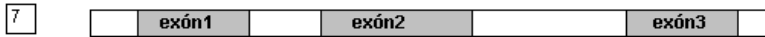
3 Syntéza RNA sa uskutočňuje v jedinom smere, a to:

4 Prestrihnutie a opätovné spojenie obidvoch vlákien DNA uskutočňuje enzým:

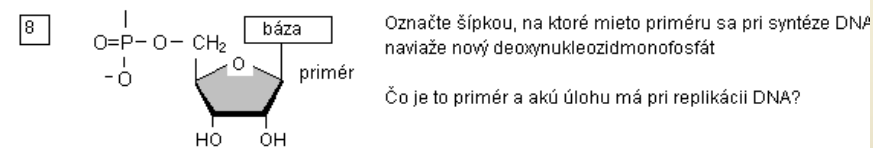
DNA s počtom závitov n-2

5 Kovalentné spájanie Okazakiho fragmentov uskutočňuje enzým: **DNA-ligáza**
6 Pri replikácii δ -DNA polymeráza syntetizuje vlákno.....**vedúce**.....

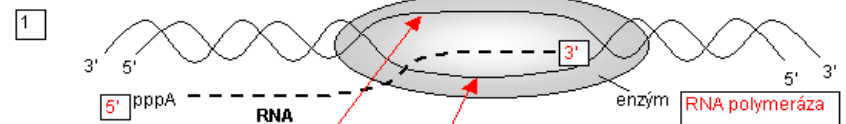
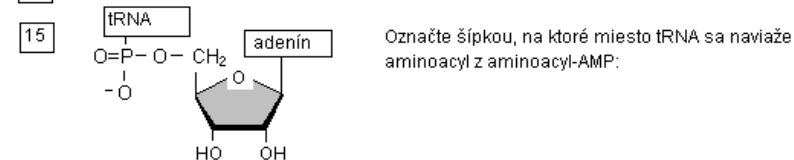
Gén pre β -reťazec ľudského hemoglobínu

a, označte názvom časti DNA medzi exónmi b, podľa ktorých časti DNA sa syntetizuje globín?

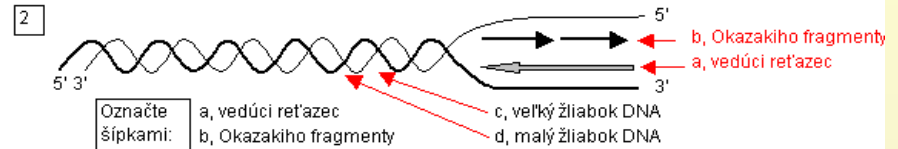

9 Pri replikácii α -DNA polymeráza syntetizuje vlákno.....**oneskorené**.....
10 Štyri základné vlastnosti genetického kódu sú:

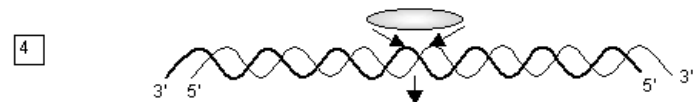
11 Pri proteosyntéze tvorbu peptidovej väzby katalyzuje enzým.....**peptidyltransferáza**.....
12 Sekvencia TATAAA, alebo TATATA v molekule DNA sa označuje ako: **TATA box- Goldbergov-Hognessov**
13 Tetracyklín inhibuje proteosyntézu tým, že.....**inhibuje väzbu aminoacyl-tRNA na A miesto ribozómu**
14 Chloramfenikol inhibuje proteosyntézu tým, že.....**inhibuje aktivitu peptidyltransferázy**.....

- Označte: a, oba konce RNA
b, kódogenné vlákno DNA
c, templátové vlákno DNA
d, názov enzýmu

3 Syntéza RNA sa uskutočňuje v jedinom smere, a to: **5' → 3'**

4 Prestrihnutie a opätovné spojenie obidvoch vlákien DNA uskutočňuje enzým: **topoizomeráza II**

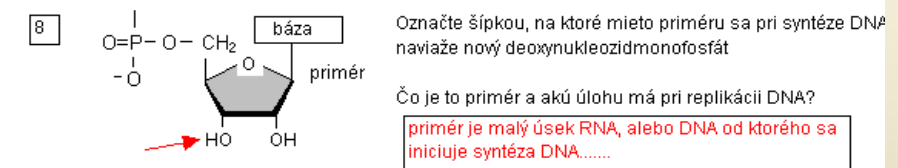
DNA s počtom závitov n-2

5 Kovalentné spájanie Okazakiho fragmentov uskutočňuje enzým: **DNA-ligáza**
6 Pri replikácii δ -DNA polymeráza syntetizuje vlákno.....**vedúce**.....

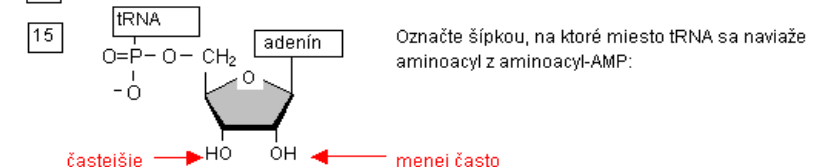
Gén pre β -reťazec ľudského hemoglobínu

a, označte názvom časti DNA medzi exónmi b, podľa ktorých časti DNA sa syntetizuje globín?
podľa exónov

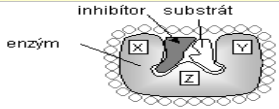

9 Pri replikácii α -DNA polymeráza syntetizuje vlákno.....**oneskorené**.....
10 Štyri základné vlastnosti genetického kódu sú:

11 Pri proteosyntéze tvorbu peptidovej väzby katalyzuje enzým.....**peptidyltransferáza**.....
12 Sekvencia TATAAA, alebo TATATA v molekule DNA sa označuje ako: **TATA box- Goldbergov-Hognessov**
13 Tetracyklín inhibuje proteosyntézu tým, že.....**inhibuje väzbu aminoacyl-tRNA na A miesto ribozómu**
14 Chloramfenikol inhibuje proteosyntézu tým, že.....**inhibuje aktivitu peptidyltransferázy**.....

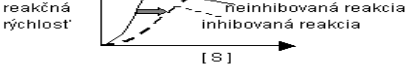

1

Z obrázka vyplýva, že:
 a. inhibitor je kompetitívny
 b. inhibitor je nekompetitívny
 c. inhibitor je alosterický
 d. inhibitor nemožno odstrániť nadbytkom substrátu

2

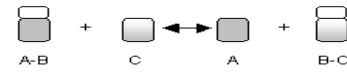
Obrázok znázorňuje vplyv inhibitora:
 a. alosterického
 b. kompetitívneho
 c. nekompetitívneho
 d. ani jedného z uvedených

3

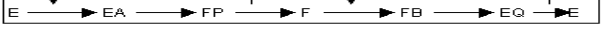
Obrázok znázorňuje vplyv inhibitora:
 a. alosterického
 b. kompetitívneho
 c. nekompetitívneho
 d. ani jedného z uvedených

4

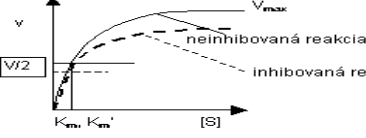
Takúto premenu látok uskutočňujú enzýmy z triedy:
 a. ligázy   b. oxidoreduktázy
 c. hydrolázy   d. transferázy

5

Premena substrátov A a B na produkty P a Q sa uskutočňuje mechanizmom:
 a. sekvenčným usporiadaným
 b. sekvenčným neusporiadaným
 c. ping-pongovým
 d. náhodným

6

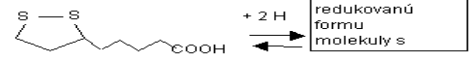
Obrázok znázorňuje vplyv inhibitora:
 a. alosterického
 b. kompetitívneho
 c. nekompetitívneho
 d. ani jedného z uvedených

7

Obrázok vysvetľuje teóriu väzby substrátu na enzým:
 a. kľúča a zámky
 b. Fischerovu teóriu
 c. Koshlandovu teóriu
 d. vzбудeného prispôsobenia sa enzýmu tvaru substrátu

8

Dopíšte vpravo redukovanú formu molekuly s

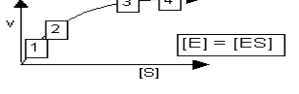
16

Nakreslite taký graf, v ktorom označíte aktivačnú energiu E_a reakcie bez enzýmu (čiarkovane) a v prítomnosti enzýmu (plná čiara). Porovnajte veľkosť oboch E_a

17

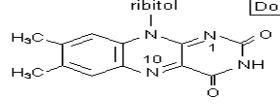
Napište všetky možné izoenzýmy laktátdehydrogenázy. Používajte písmena H - heart a M -

18

Šípkou označte, v ktorom bode platí uvedený vzťah pre enzýmovú reakciu:

19

Dopíšte vpravo redukovanú formu časti molekuly FAD:

15

Pre sukcinátdehydrogenázu je kompetitívny inhibitor:
 a. sulfónamid   c. oxalacetát
 b. malonát   d. puromycín

1

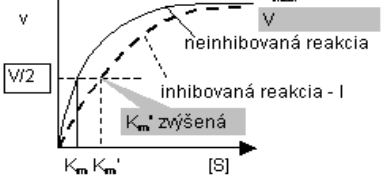
Z obrázka vyplýva, že:
 a. inhibitor je kompetitívny
 b. inhibitor je nekompetitívny
 c. inhibitor je alosterický
 d. inhibitor nemožno odstrániť nadbytkom substrátu

2

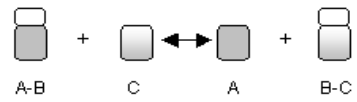
Obrázok znázorňuje vplyv inhibitora:
 a. alosterického
 b. kompetitívneho
 c. nekompetitívneho
 d. ani jedného z uvedených

3

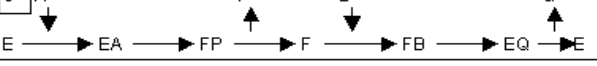
Obrázok znázorňuje vplyv inhibitora:
 a. alosterického
 b. kompetitívneho
 c. nekompetitívneho
 d. ani jedného z uvedených

4

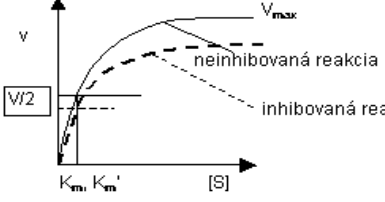
Takúto premenu látok uskutočňujú enzýmy z triedy:
 a. ligázy   b. oxidoreduktázy
 c. hydrolázy   d. transferázy

5

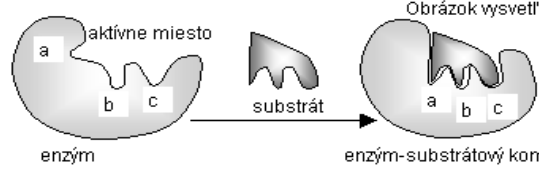
Premena substrátov A a B na produkty P a Q sa uskutočňuje mechanizmom:
 a. sekvenčným usporiadaným
 b. sekvenčným neusporiadaným
 c. ping-pongovým
 d. náhodným

6

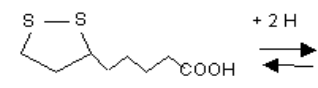
Obrázok znázorňuje vplyv inhibitora:
 a. alosterického
 b. kompetitívneho
 c. nekompetitívneho
 d. ani jedného z uvedených

7

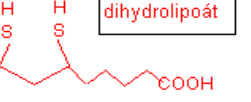

Obrázok vysvetľuje teóriu väzby substrátu na enzým:
 a. kľúča a zámky
 b. Fischerovu teóriu
 c. Koshlandovu teóriu
 d. vzbudeného prispôsobenia sa enzýmu tvaru substrátu

8

Dopíšte vpravo redukovanú formu molekuly s

Ústav lekárskej chémie, biochémie a klinickej biochémie

LF UPJŠ a Labmed a.s., Košice

Ďakujem za pozornosť

